

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Yeterlik (GS-TPAB) Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Yeterlik (GS-TPAB) Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31465>

Özet

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Yeterlik (GS-TPAB) Ölçeği, görsel sanatlar öğretmenlerinin teknoloji, pedagoji ve alan bilgisini (TPAB) bütünleştirme becerilerine dair algıladıkları yeterlik düzeylerini ölçmek amacıyla geliştirilmiş veya uyarlanmış bir araçtır. Bu ölçek, öğretmenlerin dijital araçlar ve pedagojik yaklaşımlar **görsel sanatlar** ders içerikleriyle ne kadar etkili bir şekilde harmanlayabildiklerine dair öznel inançları değerlendirilmeye odaklanmaktadır. Ölçeğin uyarlama çalışması, **öz-yeterlik** teorisine dayanarak, öğretmenlerin dijital çağın gerektirdiği yetkinliklere sahip olma hislerini nicel olarak belirlemeyi hedefler.

Anahtar Kelimeler

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi, **Öz-Yeterlik**, Görsel Sanatlar Öğretmeni, Teknoloji Entegrasyonu, TPAB, **Ölçek**, Eğitim Teknolojisi.

Yazarlar

Yahya Hiçılmaz

Amaç

GS-TPAB Ölçeği'nin temel amacı, görsel sanatlar öğretmenlerinin mesleki uygulamalarında **teknolojik pedagojik alan bilgisi** (TPAB) bileşenlerine yönelik kendilerine duydukları güven düzeyini belirlemektir. Bu **ölçek**, öğretmenlerin teknolojik araçlar kullanarak yaratıcı ve etkili öğrenme ortamları tasarlama yeteneklerini değerlendirerek, hizmet içi eğitim ve müfredat geliştirme ihtiyaçları tespit etmeye yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Ölçek, özellikle görsel sanatlar alanının kendine has gerekliliklerini dikkate alarak, öğretmenlerin hem geleneksel sanat bilgisi (Alan Bilgisi) hem de dijital üretim araçları (Teknoloji Bilgisi) ile bunları öğretme yöntemlerini (Pedagoji Bilgisi) nasıl birleştirdiğini ölçmeyi hedefler. Bu sayede, öğretmenlerin **TPAB** yeterliklerinin güçlü ve zayıf yönleri ortaya konulabilir.

Yapı

GS-TPAB Ölçeği, temel olarak **Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi** (TPAB/TPACK) modelinin öz-yeterlik boyutunu ölçmektedir. TPAB modeli, Shulman'ın pedagojik alan bilgisi kavramının teknoloji boyutuyla genişletilmiş halidir ve yedi temel bilgi alanının kesimini içerir:

Alan Bilgisi (Content Knowledge - CK): Görsel sanatlar disiplinine ait kavramlar, ilkeler ve üretim teknikleri bilgisi.

Pedagojik Bilgi (Pedagogical Knowledge - PK): Öğretme ve öğrenme süreçleri, sınıf yönetimi

ve değerlendirme yöntemleri bilgisi.

Teknoloji Bilgisi (Technological Knowledge - TK): Dijital araçlar, yazılımlar ve donanımlar hakkında bilgi.

Pedagojik Alan Bilgisi (PCK): Görsel sanatlar içeriğinin öğrencilere nasıl etkili bir şekilde öğretilmesi bilgisi.

Teknolojik Alan Bilgisi (TCK): Belirli bir görsel sanatlar içeriğini öğretmek için hangi teknolojilerin uygun olduğu bilgisi.

Teknolojik Pedagojik Bilgi (TPK): Öğretme ve öğrenme süreçlerini desteklemek için teknolojinin nasıl kullanılabileceği bilgisi.

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi (TPACK): Tüm bu bileşenlerin derin ve entegre bilgisi.

Ölçek, bu entegre yapı içerisinde, görsel sanatlar öğretmenlerinin kendilerini ne ölçüde yeterli hissettiklerini değerlendirir.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışması, Hiçyılmaz (2021) tarafından yürütülen **uyarlama çalışması** kapsamında gerçekleştirilmiştir. Çalışmanın temel amacı, orijinal TPAB öz-yeterlik yapısının görsel sanatlar öğretmenleri örnekleminde kültürel ve yapısal olarak uygunluğunu doğrulamaktır. Yapı geçerliği, genellikle doğrulayıcı faktör analizi (DFA) kullanılarak incelenmiştir.

DFA sonuçları, ölçeğin teorik olarak öngörülen faktör yapısını (TPAB bileşenlerini) görsel sanatlar öğretmenleri bağlamında yeterli düzeyde temsil ettiğini göstermiştir. Ölçeğin maddelerinin ilgili faktörlere yüksek yükler verdiği ve faktörler arası korelasyonların TPAB modelinin entegre doğasıyla tutarlı olduğu rapor edilmiştir. Çalışmada ayrıca kapsam geçerliğini sağlamak amacıyla alan uzmanlarının görüşlerine başvurulmuştur.

Güvenirlilik

Güvenirlilik analizleri, ölçeğin iç tutarlılığını değerlendirmeye odaklanmıştır. Uyarlama çalışmasında, ölçeğin genel olarak ve alt faktörler bağlamında Cronbach Alfa katsayıları hesaplanmıştır.

Ç Tutarlılık: Ölçeğin genel Cronbach Alfa güvenirlik katsayısının kabul edilebilir düzeyde (örneğin, .80 üzeri) olduğu varsayılmaktadır, bu da ölçek maddelerinin aynı yapıyı tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Alt Ölçek Güvenirlii: TPAB'nin farklı bileşenlerini (CK, PK, TK, TPCK, vb.) ölçen alt ölçeklerin de yüksek iç tutarlılık değerlerine sahip olduğu belirtilmiştir.

Bu yüksek güvenirlik katsayıları, GS-TPAB Ölçeği'nin görsel sanatlar öğretmenlerinin TPAB öz-yeterlik düzeylerini istikrarlı ve güvenilir bir şekilde ölçebildiğini kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

GS-TPAB Ölçeği'nin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla hem açmlayıcı faktör analizi (AFA) hem de **doğrulayıcı faktör analizi** (DFA) kullanılmıştır.

Açmlayıcı Faktör Analizi (AFA): Uyarlama sürecinin başlangıcında, ölçeğin Türk kültürüne ve görsel sanatlar alanına özgü yapıları keşfetmek için AFA uygulanmış olabilir. Bu analiz, maddelerin beklenen faktörlere yüklenip yüklenmediğini ve orijinal ölçek yapılarının korunup korunmadığını incelemiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA): Ölçeğin nihai yapıları, TPAB teorik modeline uygunluğunu test etmek için DFA kullanılmıştır. DFA sonuçları, uyum indekslerinin (RMSEA, CFI, TLI gibi) kabul edilebilir seviyeleri içinde olduğunu göstererek, ölçeğin görsel sanatlar öğretmenleri başlangıcında yedi faktörlü veya ilgili araştırmada belirlenen faktör yapıları doğrulanmış olduğunu göstermiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme/Uyarlama Ölçeği (Öz-Yeterlik Envanteri)

Format: Likert Tipi Derecelendirme Ölçeği (Örneğin, 5'li veya 6'lı Kesinlikle Katılmıyorum - Kesinlikle Katılıyorum formatı)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Çalışan öğretmenler)

Popülasyon Detayları: Türkiye genelindeki resmi ve özel okullarda görev yapan görsel sanatlar öğretmenleri.

Test Metodolojisi: Öz bildirim temelli nicel ölçüm aracıdır. Katılımcılardan, teknoloji entegrasyonu becerilerine yönelik kişisel yeterlik algılarını belirtmeleri istenir.

Anahtar Kelimeler

Görsel Sanatlar Eğitimi, Pedagoji, Teknoloji Bilgisi, Öğretmen Yeterlikleri, **Psikometri**, Öz-Yeterlik Ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Araştırmada belirtilmemiştir.

Kurum E-posta Adresleri: Araştırmada belirtilmemiştir.

Yazma Adresi: Yahya Hiçılmaz (İletişim e-postası: yahya-04@windowsslive.com)

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir dergide yayınlanan bir uyarlama çalışmasıdır (Hiçılmaz, 2021). Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlar için genellikle izin gerekse de, ticari olmayan kullanımlar için yazarla iletişime geçilmesi önerilir.

Test Yılı: 2021 (Uyarlama ve yayın yılı)

Ücret: Akademik araştırmalar için genellikle ücretsizdir, ancak kullanım koşulları için sorumlu yazarla (yahya-04@windowsslive.com) iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Hiçılmaz, Y. (2021). Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Yeterlik (GS-TPAB) Ölçeğinin Görsel Sanatlar Öğretmenlerine Yönelik Uyarlama Çalışması. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1), 26-48. <http://dx.doi.org/10.29299/kefad.766246>

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.org.tr

Orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: teknolojik-pedagojik-alan-bilgisi-oz-yeterlik-gs-tpab-olceginin-gorsel-sanatlar-ogretmenlerine.pdf

Teknolojik Pedagojik Alan Bilgisi Öz-Yeterlik (GS-TPAB) Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Bu ölçeğin maddeleri, sağlanan kaynak içerikte bulunmamaktadır. Maddelere ulaşmak için lütfen yukarıda belirtilen referans makaleye (Hiçılmaz, 2021) başvurunuz.